

Архітектура трансформації управлінської діяльності в закладі освіти на світоглядних засадах креативності

I. В. Саух,

доктор економічних наук, професор,
головний науковий співробітник
відділу економіки та управління
закладами середньої освіти

Інституту педагогіки НАПН України

Проблемні питання управління трансформаційними процесами в українському освітньому просторі обумовлені часовою і змістовною різноспрямованістю наукових праць, а також тим, що ця наукова проблема знаходиться на початковому етапі її осмислення й це особливо актуалізує формулювання імперативів дослідження трансформаційних процесів освітньої сфери. **Доведена** затребуваність національною системою освіти на тлі ризиків та викликів, спричинених війною, керівників закладів ЗСО, спроможних швидко навчатися, опанувати нові уміння й навички, змінювати індивідуальну траєкторію професійної діяльності на світоглядних засадах креативності. З огляду на це, **вибудовано** архітектуру трансформації управлінської діяльності в закладах ЗСО (рис.). Основу авторського дослідження становить аналіз значної кількості робіт вітчизняних та закордонних вчених, особливу увагу було спрямовано на аналіз сучасних концепцій управління трансформаційними процесами в освіті, що розвинені у ХХІ ст.

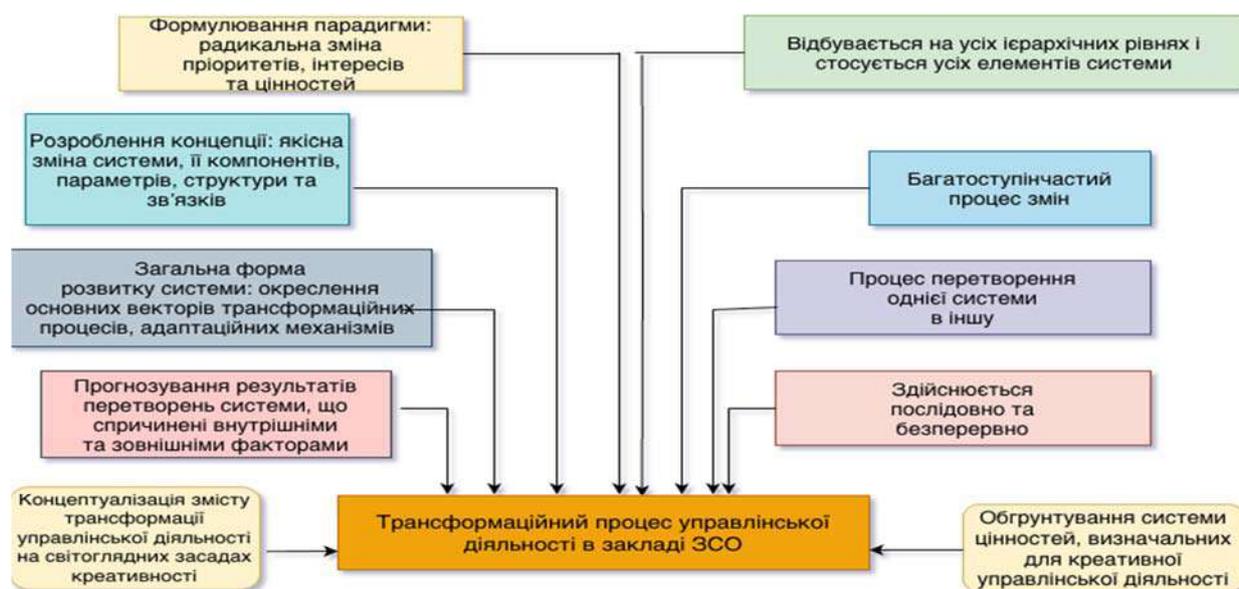

Рис. Архітектура трансформації управлінської діяльності в закладі ЗСО на світоглядних засадах креативності (складено автором)

Звернення до тези Кременя В.Г. «Освітня система покликана виховувати людський капітал, адаптований до викликів майбутнього, готовий до безперервного навчання та інноваційної діяльності» (Кремень, 2024;с.39) актуалізує **сформульовані** світоглядні засади креативності управлінської діяльності керівника закладу ЗСО в контексті трансформаційних процесів в освіті.

З метою підтвердження обґрунтованості позиції щодо необхідності трансформації суб'єкта управлінської діяльності в освітній сфері **здійснено експериментальне дослідження**, що передбачало опитування керівників закладів ЗСО із застосуванням технології дистанційного анкетування, в якому взяли участь 1504 особи (Саух І., Калініна Л., 2025).

Представлені в анкеті запитання, зокрема, були спрямовані на виявлення 1) розуміння важливості нових трендів розвитку українського суспільства; 2) ставлення до застосування концепції креативної управлінської діяльності в практиці роботи керівника закладу освіти; 3) особистого розуміння сутності та особливостей креативної управлінської діяльності; 4) розуміння самого терміну креативна управлінська діяльність та інше.

Найбільш позитивним результатом проведеного дистанційного опитування вважаємо **з'ясування** наступного: в переважній більшості (54 %) закладів освіти педагогічний колектив позитивно сприймає «новітні ідеї» креативного управління, нові технології управлінської діяльності; елементи креативної управлінської діяльності частково застосовуються керівниками ЗСО (73,1 %), а 68,8 % опитаних керівників вважають, що необхідність застосування креативності в повсякденній управлінській діяльності керівника закладу освіти обумовлена необхідністю зміни концепції традиційного управління. Отже, **здійснене** експериментальне дослідження проблеми формування креативної управлінської діяльності в ЗСО цілком підтверджує авторську гіпотезу щодо віднесення креативності до метакомпетентностей в системі професійної компетентності керівника освітнього закладу, що особливо актуалізується в контексті управління трансформаційними процесами в освіті.

Сформульовано методологічний конструкт трансформації управлінської діяльності закладі освіти як комплексну систему принципів, підходів, етапів та інструментів, спрямованих на креативно-інноваційний розвиток та адаптацію управлінських процесів до сучасних викликів, таких як цифрова трансформація, автономія закладів освіти та державно-громадське управління.

Список джерел

1. Освіта для цифрової трансформації суспільства (2024). / Edukacja dlacyfrowejtransformacjispołeczeństwa / Educationfordigitaltransformationofsociety: монографія. У 2 т. Т. 1 ; за наук. ред. В. Кременя, Н. Ничкало, Л. Лук'янової, Н. Лазаренко. — Київ : ТОВ «Юрка Любченка». 526 с.

2. Результати онлайн опитування «Ставлення керівників закладів загальної середньої освіти до концепції креативної управлінської діяльності та її застосування в практиці роботи» [Електронне видання]: аналітичний звіт (препринт) / І.В. Саух, Л.М. Калініна. Нац. акад. пед. наук України, Ін-т педагогіки НАПН України. – К. : Педагогічна думка, 2025. – 37 с.